

Fredagen den 28 Januari 1870.

Kammaren sammanträdde kl. 10 f. m.

Justerades 8 protokollsutdrag för den 27 dennes.

Föredrogs och hänvisades till Stats-Utskottet Friherre Tersmedens den 27 dennes bordlagda motion N:o 2, om beviljande af ett anslag å 500,000 R:dr för en enskild jernvägsanläggning emellan Köping och Sevala, under förutsättning af norra stambanans framdragande öfver sistnämnda punkt.

Föredrogs och hänvisades till Bevillnings-Utskottet Herr Odelbergs den 27 dennes bordlagda motion N:o 3, angående åtskilliga ändringar i tulltaxan.

Föredrogs och hänvisades till Stats-Utskottet Herr Hazelii den 27 dennes bordlagda motion N:o 4, angående Statens befrielse från embets- och tjenstemäns pensionering.

Föredrogs och hänvisades till Stats-Utskottet Herr Heijkenskjölds den 27 dennes bordlagda motion N:o 5, om upphörande af den från Vesterbergslagen utgående tackjernstionde.

Föredrogs Herr Heijkenskjölds den 27 dennes bordlagda motion N:o 6, om särskild skatt å tobaks tillverkning eller försäljning.

Herr Hasselrot: Då jag hade ämnat väcka en motion i enahanda syftning som Herr Heijkenskjölds nu föredragna motion, vill

jag inskränka mig till att instämma i densamma. Jag anhåller dock att få yttra några ord. Af Kongl. Maj:ts Proposition om Statsverkets tillstånd och behof hafva vi erfarit, att Statens inkomster icke betäcka dess utgifter. För att utjemna detta missförhållande gifvas tvänne utvägar, för att icke tala om den tredje eller lånevägen, som dock slutligen, så väl för Staten som den enskilde, leder till ruin och derföre icke kan utan fara fortsättas. Hvad de båda andra beträffar, så består den ena uti att minska statsutgifterna och den andra uti att öka Statens inkomster. Om den förra utvägen har redan under de föregående dagarne blifvit så mycket taladt, att derom icke är något vidare att nämna. Den är under nuvarande förhållande särdeles lämplig, och det synes otvifvelaktigt, att Statens utgifter kunna i många afseenden inskränkas, men det ligger äfven i sakens natur, att en stats utgifter oupphörligen skola tillväxa, i samma mån som dess industriella lif och dess kultur, materiella och andliga krafter utvecklas, och att man icke i längden kan tillbakavisa alla måttliga anspråk på anslag för allmännyttiga ändamål. Jag tror derföre icke, att man endast genom sparsamhet skall kunna vinna målet, utan att man äfven måste söka förskaffa Staten ökade inkomster. Denna väg har ock Kongl. Maj:t beträddt, men jag betviflar, att Kongl. Maj:t inslagit den rätta vägen, då Kongl. Maj:t proponerat en förhöjning af 10 öre på bränvinsskatten samt 30 procent af allmänna bevillningen. En förhöjning af bränvinsskatten anser jag icke under nuvarande förhållanden vara lycklig, ty denna skatt är redan så hög, att den nått kulminationspunkten. Orsaken hvarför bränvinstillverkningen under sednare tider aftagit, kan icke, såsom man föreställt sig, sökas i den omständighet att kaffe börjat blifva ett surrogat för bränvin, utan i en för hög skatt och, hvad sista året angår, en felslagen potatisskörd. Om således skatten nu förhöjdes till 80 öre, skulle detta endast föröka smuggling och lönnbränning, men icke Statens inkomster. Att åter anlita den andra af Kongl. Maj:t föreslagna utvägen eller att öka allmänna bevillningen, synes mig hvarken klokt eller nödigt. En förhöjning af skatten i debetsedlarne skulle nemligen framkalla ett allvarligt missnöje. Förra gången man vidtog denna utväg, fann man sig föranlåten urskulda tillökningen genom att gifva den ett särskildt namn: Vapens katt. Jag vet ej hvilket namn man nu skulle gifva den ökade skatten, för att rättfärdiga den. Att under fredliga förhållanden utan tillstöt af någon allmänna olycka öka bevillningen skall säkert framkalla ett allmänt missnöje i landet, hvilket åter skulle tillbakaverka på riksdagsmannavalen och Riksdagens sammansättning. Denna utväg synes mig icke heller vara nödvändig, då vi hafva en annan och en ändamålsenligare, nemligen indirekt beskattning. Den som ej tål vid denna skatt kan undandraga sig den efter behag. Den kännes ock mindre tryckande. Jag frågar, mine Herrar, hvilken af oss beklagat sig öfver den förhöjda tullen på kaffe och socker, hvarigenom dock stora summor influtit i statskassan. Denna beskattningsmetod har äfven den fördelen, att den tenderar att minska konsumtionen och import. Orsaken hvarför vi under sednare tider ständigt mötts med underrättelse om en statsbrist, under det att fordom Rikets

Ständer hugnades med budskapet om öfverskott i statskassan, är, enligt min åsigt, att Staten under sednare åren bortkastat millioner Riksdaler inkomster i tullafgifter, hvilka förr gingo in till Staten, men som nu stadna hos importörer och mellanhänderna, utan att komma Staten till godo. Jag har visserligen under förra tider i Borgareståndet deltagit i arbetet med borttagande af förbud och höga tullar, men jag har dock icke kunnat fortgå till den punkt, der vi nu befinna oss, och dit vi kommit genom åtgörande af dem, hvilka utdragit konsekvenserna ur en i teorien riktig princip till dess yttersta gränser. För att undvika följderna häraf hafva vi ingen annan utväg än att slå in på den indirekta beskattningsmetoden, och det är under sådant förhållande, som jag önskar en högre skatt eller accis på tobak. Jag kan icke finna, att dervid skulle möta större svårigheter än vid beskattningen af bränvin. Lands- och stadskommunerna kunde ju bestämma antalet af försäljningsställena, hvilka kunde utbjudas på auktion, eller kunde ju försäljaren få uppgifva det antal skålpund han ville försälja, samt afgiften derefter bestämmas af taxeringskomitéen. Om en sådan åtgärd vidtoges, skulle man derjemte möjligen i hufvudstaden blifva qvitt dessa små försäljningsställen för cigarrer, som, om aftonen skyltande med röda lyktor, måhända mindre äro salubodar än nästen för osedlighet.

Öfverläggningen förklarades slutad och motionen jemte yttrandet hänvisades till Bevillnings-Utskottet.

Föredrogs Friherre Raabs den 27 dennes bordlagda motion, N:o 8, om åtgärders vidtagande för skyndsammare tryckning af Kamrarnes protokoll.

Herr Bergstedt: Jag anser den i Friherre Raabs motion afhandlade frågan vara så vigtig, att jag anhåller att få yttra några ord. Enligt min tanke är det en helt och hållet politisk fråga, att Kamrarnes förhandlingar snart komma till allmänhetens kännedom. Jag är visserligen icke så sangvinisk som Friherre Raab, att jag begär, att vi skulle få läsa referaterna öfver en debatt aftonen efter det den varit hållen, men det vore mycket vunnet, om Kansli-deputerade kunde uppfylla det löfte de gifvit oss, att vi skulle få läsa referaterna öfver en debatt åtta dagar derefter. Detta låter sig väl verkställas, då plena förekomma endast tvänne gånger i veckan, men det är omöjligt med den besättning, Kamrarnes kansli för det närvarande har, att få protokollen färdiga till justering på tredje dagen, då plena fortgå hvarje dag, morgon och afton. Under sådana förhållanden erfordras långt starkare besättning af kansliet än för det närvarande, men jag ser ingenting, som hindrar Kansli-deputerade att för sådana tider, då ökad arbete förekommer, förstärka notariernas antal med fyra eller sex. Det är för att åstadkomma något sådant som jag velat yttra dessa ord, och jag tror icke, att kostnaderna för en sådan förstärkning af kansliet skulle vara så öfverdrifvet stora, att icke penningarne skulle kunna anses väl använda.

Grefve Hamilton, Henning: Enligt Riksgälds-kontorets reglemente åligger det Fullmäktige att vidtaga förberedande åtgärder för tryckning af Bihanget till Riksdagens protokoll, hvaremot Kansli-deputerade ombesörja tryckningen af Kamrarnes protokoll, och det har derföre hittills varit omöjligt för Fullmäktige att vidtaga några definitiva åtgärder, som kunnat påskynda tryckningen af protokollen. Jag får dock nämna, att af Kommissariatet förberedande öfverenskommelse blifvit träffad med boktryckare, som förbundet sig att lemna ända till 12 ark i veckan, om så skulle vara behöfligt. Det har hittills ansetts väsendtligast, att Utskotts-betänkandena först trycktes, hvarföre man lemnat protokollen till tryckning endast i den mån sådant kunnat ske, utan försummande af Bihangets tryckning. Om man nu kan erhålla ett större arktal tryckt i veckan och derjemte vill begagna den utväg att få protokollen hastigt uppsatta, som blifvit här föreslagen genom kansliets förstärkning, samt det tillika föreskrefves, att hvarje färdigtryckt ark af protokollen utdelades, i stället för, såsom hittills, häften på några ark, så tror jag, att man tagit ett viktigt steg i den riktning motionären åsyftat.

Öfverläggningen förklarades slutad, och motionen jemte de i anledning deraf afgifna yttranden hänvisades till Kansli-deputerade.

Föredrogs och hänvisades till Stats-Utskottet Herr de Laval's den 27 dennes bordlagda motion, N:o 9, om befrielse från erläggande af tionde för tillverkning af metaller.

Föredrogs och hänvisades till ett Tillfälligt Utskott Herr Falks den 27 dennes bordlagda motion, N:o 10, om ett tillägg i 24 § Jagtstadgan.

Föredrogs och hänvisades till Lag-Utskottet följande, den 27 dennes bordlagda motioner, nemligen:

N:o 11, af Herr Lilliehöök, om upphäfvande af alla stadgan den rörande införsel i embets- och tjenstemäns löner; och

N:o 12, af Herr Casparsson, angående revision af gällande stadgan den rörande eder.

Herr Nordenfelt, Leonard Magnus, uppläste en motion, N:o 14, angående förhöjning till 75,000 R:dr af anslaget för Topografiska korpens arbeten.

Begärdes på bordet.

Herr Stålhammar väckte en motion, N:o 15, om utbekommande af återstoden utaf anslaget till omläggning af Hvetlanda—Serarpsvägen, då densamma blifvit färdig och behörigen afsynad.

Hänvisades till Stats-Utskottet.

Herr Stålhammar afgaf vidare en motion, N:o 16, om ändring af 47, 67 och 126 §§ i Konkurslagen.

Hänvisades till Lag-Utskottet.

Kammaren åtskiljdes kl. $\frac{1}{2}$ 11 f. m.

In fidem

O. Brakel.
